

og jeg skal i den Henseende betragte den Deel af Finantsloven, som angaaer Cultusministeriet, fordi den paa den meest iøinefaldende Maade vil kunne tjene til Exempel i saa Henseende. De Herrer ville see, at der under Cultusministeriet er mange Anstalter, der have særegne Fonds til deres Diemeds Opnaaelse. Forsaa vidt saadanne skulde vedblive at bestaae, mener jeg, at den fornuftige Mening deraf maa være, at de skulde udrede Alt, hvad Staten i det Hele taget vil anvende til dette Slags Diemeds Udførelse. Man maa nemlig erindre, at disse Midler tilhøre Staten, og at der altsaa er noget Besynderligt og Inkonsekvent i, at Staten holder vedlige særegne Fonds til særegne Diemeds Opnaaelse og ved Siden deraf giver Tilskud af den almindelige Statskasse; dette er ganske vist noget Urigtigt. Disse separate Fonds tilhøre en tidligere Anstalt om Finantsvæsen; de stamme fra den Tid, da man havde en særegen Indtægt til enhver særegen Udgift. I vort Skattevæsen have vi haft noget lignende. De erindre vel Alle Loven om Ligningskatten, ved den affaffedes mange Smaaafgifter, som vare bestemte til særegne Diemed. Disse særlige Statter fandtes ikke længere passende, og man indførte da en samlet Stat af en saadan Størrelse, som var fornøden til at opnaae alle disse Diemed. Jeg har tænkt mig, at noget lignende maatte kunne gjøres med Hensyn til disse separate Fonds; ogsaa dem maatte man kunne affaften som særligt bestaaende eller som særligt bestyrede. Det Første vil jeg imidlertid ikke her gaae ind paa; jeg vil henholde mig til Tilstanden, som den er, og see, hvad der kunde gjøres under den.

Naar vi saaledes see, at der findes kirkelige Midler, saa troer jeg, at den fornuftige Hensigt med disses Opretholdelse som saadanne maa være den, at deraf udredes Alt, hvad der vedkommer kirkelige Diemed, og der maatte i den Henseende ikke fordres noget andet Tilskud fra Staten end det, som gives igjennem disse saafaldte kirkelige Midler. Det er altsaa min Mening, at Lønnen til alle de Embedsmænd, som ere ansatte i Kirken, saavel som Pensionerne skulde udredes deraf, idet Pensionen ikke er

Andet end endeel tilgodehavende Løn, en Slags opsat Livrente, som gives paa Grund af, at Embedsmanden har været i Embedet. Vi finde dernæst separate Fonds for Institutioner til Videnskabelighedens Fremme; deraf maatte ligeledes udredes Alt, hvad der kunde fordres til slige Diemed. I de senere Aar er man gaaet en Vej, som viser, at disse Indtægtskilder virkelig kunne med Rette anvendes ogsaa til andre Diemed end dem, efter hvilke de specielt ere benævned, naar de blot vedblive at have til Diemed at befordre den høiere Underviisning. Det er Alle i frist Minde, hvormange andre Underviisningsanstalter, der faae Tilskud fra Sorø Akademies Midler, hvorledes Communitetet kommer Universitetet til Hjælp, og hvorledes de lærde Stoler faae Tilskud fra Sorø Akademi. Der er en saadan Berelvirking i den gjensidige Understøttelse af disse Fonds, at jeg troer, den Tid nu maa være kommen, da Alle ville erkjende, at der principmæssig ikke mere kan være Noget iveien for en saadan Sammensmeltning og at man altsaa snart kan komme til ogsaa i Realiteten at gaae ind derpaa, for saaledes at tilveiebringe en større Simpeltid i Forvaltningen, en bedre Overfugt over det Hele, og en bedre og ligeligere Understøttelse af alle de Diemed, der kunne gjøre Fordring paa at fremhjælpes ved disse Midler. Det er en Selvfølge af det her Udtalte, at ikke alene de nuværende Embedsmænd, men ogsaa de forhenværende skulde have det, der kunde tilkomme dem i Form af Løn eller Pension, af disse Instituters Midler; fremdeles troer jeg, deraf burde udredes, hvad der hidtil er afholdt af Statskassen under Titel af Understøttelser til Videnskabsmand og til videnskabelige Formaal. Disse Institutioner have særdeles rigelige Midler, og de have i Almindelighed et Overflud; dette er rigtignok i de sidste Aar medgaaet til Byggeforetager, thi de Herrer ville jo erindre, at der er et nyt Bibliothek for Universitetet under Opførelse, at der paatænkes et nyt Observatorium og at der er opført et nyt chemisk Laboratorium. Disse Bygninger medtage alle Overfludene; men da Bygningerne indeholde en blivende Værdi, et Activ, kan man til deres Opførelse tage af Capitalformuen